

Protokoll fört vid pleniföredragning

Social- och miljöavdelningen
Hälsa- och sjukvårdsbyrån, S3

Närvarande
VT, HJ, RH, AH, FK, CW

Frånvarande
AH-J, AR

Justerat
Omedelbart

Ordförande
Lantråd
Veronica Thörnroos

Föredragande
Minister
Annika Hambrudd

Protokollförare
Jurist
Marcus Söderholm

Nr 37

Utlåtande om utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om smittsamma sjukdomar.

ÅLR 2022/3810

79 S3

Beslut

Landskapsregeringen beslöt att skicka utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet enligt **bilaga S322P20**.

Hänvisning

Er begäran om utlåtande 11.05.2022
VN/1527/2022

Social- och hälsovårdsministeriet

PB 33

FIN-00023 STATSRÅDET

Kontaktperson

Jurist Marcus Söderholm,
telefon +358 (0)18 25000 (växel)
marcus.soderholm@regeringen.ax

registratorskontoret.shm@gov.fi

Ärende

Utlåtande om utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om smittsamma sjukdomar

Landskapsregeringen har 11.5.2022 mottagit en begäran om utlåtande av social- och hälsovårdsministeriet angående regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om smittsamma sjukdomar. I regeringens proposition föreslås tekniska ändringar som beror på lagstiftningen om inrättande av välfärdsområden och reformen av social- och hälsovården samt räddningsväsendet.

Lagstiftningsbehörigheten

Regeringens proposition berör rättsområden som hör till både Ålands och rikets lagstiftningsbehörighet. Enligt 18 § 12 punkten i självstyrelselagen (1991:71) för Åland hör hälso- och sjukvård till åländsk lagstiftningsbehörighet medan smittsamma sjukdomar hos människor och husdjur enligt undantaget i 27 § 29 punkten i självstyrelselagen hör till rikets lagstiftningsbehörighet.

Enligt 30 § 9 punkten i självstyrelselagen för Åland ska de uppgifter som enligt lagstiftningen om bekämpande av smittsamma sjukdomar hos människor ankommer på en riksmyndighet eller på kommunerna i landskapet skötas av landskapsregeringen eller någon annan myndighet som anges i landskapslag.

Landskapsregeringens sakkunnigyttrande

Landskapsregeringen har sedan tidigare gett utlåtanden avseende regeringens proposition RP 56/2021 rd (ÅLR 2022/299). I dessa utlåtanden konstaterade landskapsregeringen att

"smittskyddslagen inte finns bland de lagar som nu föreslås ändrade. Tidigare ingick smittskyddslagen i rp 56/2021 rd." samt att "det på Åland inte kommer att finnas läkare som ansvarar för smittsamma sjukdomar inom välfärdsområdet."

Vidare lyfte landskapsregeringen fram att "en tillsvidare olöst konsekvens som landskapsregeringen påtalat sedan hösten 2020 angående införandet av begreppet välfärdsområden i smittskyddslagstiftningen är frågan om vilken myndighet som handhar förvaltningsuppgifterna enligt lagstiftningen om smittsamma sjukdomar hos människor inom hälso- och sjukvården på Åland. Enligt 30 § 9 punkten i gällande självstyrelselag ska de förvaltningsuppgifter som ankommer på en riksmyndighet på Åland skötas av landskapsregeringen eller någon annan myndighet som anges i landskapslag. När smittskyddsuppgifterna i riket enligt propositionen flyttas till välfärdsområdena som inte är riksmyndigheter, överförs från 1.1.2023 förvaltningsuppgifterna från landskapsregeringen till riket om inte självstyrelselagen ändras."

Landskapsregeringen konstaterar att i nuvarande lagförslag framgår att syftet med bestämmelserna är att endast bevara nuläge och det finns ingen avsikt att ge landskapet Åland några nya uppgifter. Vidare nämns att en regeringsproposition bereds med förslag till att ändra 30 § 9 punkten i självstyrelselagen för Åland så att denna är neutral i förhållande till kommande förvaltningsreformer i riket samt att det till paragrafen fogas en ny punkt som ger ansvarig myndighet på Åland en rättslig grund för utförande av vissa uppgifter i hälso- och sjukvården som hör till rikets lagstiftningsbehörighet.

Utgående från detta vill landskapsregeringen fästa uppmärksamhet vid att lagstiftningen om Åland ska beredas på behörigt sätt och i sammanhanget kan nämnas att självstyrelselagen för Åland är en lag på grundlagsnivå. Landskapsregeringen betonar vikten av att lagförslaget om ändring av självstyrelselagen för Åland färdigbehandlas innan det nuvarande lagförslaget om ändringar i lagen om smittsamma sjukdomar behandlas i riksdagen. Eventuella justeringar eller förseningar kan komma att ske i arbetet med ändring av 30 § 9 punkten i självstyrelselagen för Åland, vilket innebär att de skrivningar som återfinns i det nu aktuella lagförslaget kan behöva revideras. Med tanke på att självstyrelselagen för Åland är en lag på grundlagsnivå anser landskapsregeringen att det vore ändamålsenligt att social- och hälsovårdsministeriet inväntar det arbete som pågår med att revidera självstyrelselagen för Åland innan detta lagförslag behandlas i riksdagen. Utan stöd i självstyrelselagen måste annars rikets myndigheter själva från 1.1.2023 sköta de förvaltningsuppgifter kopplade till smittskyddet som i nuläget sköts av landskapsmyndigheten Ålands hälso- och sjukvård.

Avslutningsvis vill landskapsregeringen även ånyo lyfta fram finansieringsfrågan kopplad till smittskyddsarbetet och behovet av en helhetslösning då t.ex. finansieringen av smittskyddsarbetet under covid-19-pandemin inte gjorts eller hanterats på ett enhetligt sätt gentemot landskapet Åland och åländska myndigheter jämfört med aktörer i riket.

Lantråd

Veronica Thörnroos

Minister

Annika Hambrudd

FÖR KÄNNEDOM

Ålands lagting, självstyrelsepolitiska nämnden, susanne.eriksson@lagtinget.ax

Statsrådets kansli, registratorskontoret.srk@gov.fi

Heidi Kaila, statsrådets kansli, heidi.kaila@gov.fi

Anne Kumpula, social- och hälsovårdsministeriet, anne.kumpula@gov.fi

Mia Mäkinen, social- och hälsovårdsministeriet, mia.makinen@gov.fi

Mikaela Nylander, justitieministeriet, mikaela.nylander@gov.fi

Mats Löfström, riksdagsledamot, mats.lofstrom@riksdagen.fi

Janina Groop-Bondestam, justitieministeriet, janina.groop-bondestam@gov.fi

Noora Löfström, statsrådets kansli, noora.lofstrom@gov.fi